

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060202

DOM
2023-06-16
Stockholm

Mål nr
P 7559-22

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2022-05-25 i mål nr P 3119-22,
se bilaga A

PARTER

Klagande

Fastigheten Buskåker 1:5 AB, 559236-3070

Motparter

1. Samhällsbyggnadsnämnden i Borlänge kommun
2. Bostadsrättsföreningen Frostbrunnsparken 1, 769633-2332
3. UAN
4. JBJ
5. MBJ
6. TBJ
7. EED
8. PEN
9. ACE
10. FRE

Dok.Id 1906529

Postadress Box 2290 103 17 Stockholm	Besöksadress Birger Jarls Torg 16	Telefon 08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se	Telefax	Expeditionstid måndag – fredag 09:00–16:30
---	---	---	----------------	---

11. MOE

12. TOE

13. EER

14. AFJ

15. AMG

16. AGR

17. SYG

18. ING

19. LEG

20. MAG

21. LÅH

22. ULL

23. MIJ

24. GÖJ

25. MJO

26. MLJ

27. ÅJO

28. SAK

29. GUK

30. KÅK

31. SUL

32. HÅL

33. PIL

34. PEL

35. HEL

36. JEL

37. LEL

38. ACM

39. THM

40. ELM

41. CAN

42. JON

43. KEN

44. KAN

45. ULN

46. GUO

47. GÖP

48. KJP

49. TAS

50. BIS

51. WIS

52. MAT

53. LUT

54. PET

55. AWI

56. ROW

57. INÖ

58. MOÖ

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av flerbostadshus på fastigheten XXX i Borlänge kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Fastigheten Buskåker 1:5 AB har yrkat att mark- och miljödomstolens dom ska ändras och nämndens beslut om att bevilja bygglov ska fastställas.

Samhällsbyggnadsnämnden i Borlänge kommun har inget ytterligare att tillföra i målet.

Bostadsrättsföreningen Frostbrunnsparken 1, ULN, KAN, BIS, UAN har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Fastigheten Buskåker 1:5 AB har fört fram i huvudsak följande. Grannar som överklagat har inte fått rätt i någon instans angående husens estetiska utformning. Bullerutredningen visar att husen klarar kraven utan tyst sida. Det finns ingen risk för människors hälsa. Borlänge kommun har stor bostadsbrist.

Bostadsrättsföreningen Frostbrunnsparken 1, ULN, KAN och BIS har fört fram i huvudsak följande. Bullerfrågan som var avgörande i mark- och miljödomstolen är inte det primära för deras del. Det viktiga är den alltför täta bebyggelsen med det stora antalet lägenheter (114 stycken). I planbeskrivningen talas om ca 40 lägenheter. Den täta bebyggelsen gör att allt solljus försvinner för vissa lägenheter. Bidragande är också utformningen med tre hela våningar i stället för två våningar med inredd vind. Hus D har också flyttats närmare deras hus jämfört med ursprungsförslaget, för att byggnaden C ska få plats. Där var från början en betydligt mindre byggnad planerad. I bygglovsbeslutet anges att byggrätten överskrids med 141 kvm. Det är oklart om skärmtak över cykelparkeringar och barnvagnsparkering är medräknade. Det saknas måttsättning och går inte att kontrollera. Bristen på parkeringsplatser kommer att innebära ett parkeringskaos utefter Buskåkersvägen. Det skulle påverka dem kraftigt. En fråga är också om hela fastigheten får ligga till grund för beräkningen av den tillåtna byggnadsarean som får vara 35 procent av fastighetsarean. Det

är bara den del som kommer att användas som tomtmark som får utgöra beräkningsgrund. I så fall skulle det bli en mer rimlig bebyggelse med mer luft mellan husen och plats för parkeringsplatser, vilket skulle stämma mer med avsikterna i detaljplanen.

UAN har fört fram i huvudsak följande. Länsstyrelsen har upphävt ett senare beviljat bygglov med snarlik utformning på samma fastighet. Allt solljus försvinner från lägenheterna på nedre plan i byggnaden närmast hus D, på deras fastighet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Bygglov ska ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan om åtgärden inte strider mot detaljplanen (se 9 kap. 30 § plan- och bygglagen, 2010:900). Bygglov får också ges för en åtgärd som avviker från detaljplanen, om avvikelsen är liten och förenlig med detaljplanens syfte (se 9 kap. 31 b §).

För området gäller en detaljplan som fick laga kraft i maj 2017. Enligt planbeskrivningen kommer en mindre del av bostäderna inom planområdet uppföras i ett bullerutsatt läge. I detaljplanen har därför införts en utformningsbestämmelse som föreskriver att bostadshus ska vara lamellhus, där minst hälften av bostadsrummen i varje lägenhet ska orienteras mot en ljuddämpad sida (bestämmelsen v₁). Planbeskrivningen anger att med detta avses en sida där ljudnivån vid fasaden inte överskrider 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå. Hus A omfattas av den bestämmelsen.

Enligt beräkningen i den komplettering till detaljplanens bullerutredning som gavs in till mark- och miljödomstolen kommer ljudnivån vid den nordöstra fasaden, den mot Tunavägen, på hus A uppgå till som mest 60 dB(A) till följd av ändrade trafikförhållanden. Mark- och miljödomstolen har ansett att det inte är en liten avvikelse förenlig med detaljplanens syfte att ingen av lägenheterna i hus A kommer att ha minst hälften av bostadsrummen mot en ljuddämpad sida och därför bedömt att det inte finns förutsättningar att bevilja bygglov.

Vad som avses med ljuddämpad sida vid en bostadsbyggnad i relation till trafikbuller är inte uttryckligen definierat i författning. När uttrycket används i en detaljplan kan

ledning fås från det riktvärde som anges i 3 § första stycket 1 förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader. Riktvärdet ger uttryck för den nivå som bedömts godtagbar för att förebygga olägenhet för människors hälsa (se rättsfallet MÖD 2019:18). Det bör dock understrykas att bestämmelsen inte är direkt tillämplig på detaljplaner som antogs innan förordningen trädde i kraft.

När detaljplanen i detta mål antogs fick buller från spårtrafik och vägar inte överskrida 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad. Om den ljudnivån ändå överskreds borde minst hälften av bostadsrummen i en bostad vara vända mot en sida där 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå inte överskrider vid fasaden. Att planbestämmelsen v₁ har den innebörden kommer till uttryck i planbeskrivningen. En ljuddämpad sida inom planområdet är alltså en sida där ljudnivån vid fasaden inte överskrider 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå. Inget har framkommit som ger stöd för att man vid arbetet med att ta fram planen tänkte sig att planbestämmelsen skulle tillämpas dynamiskt och ges en innebörd som vid var tid följer gällande föreskrifter.

Genom bullerberäkningarna är det visat att den ekvivalenta ljudnivån, även efter hastighetssänkningen, är högre än 55 dB(A) vid den nordöstra fasaden på hus A. Detta får till följd att lägenheterna i den byggnaden inte uppfyller detaljplanens krav om att minst hälften av bostadsrummen ska vara riktade mot en ljuddämpad sida, i detta fall mot sydväst. Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning att avvikelsen inte är att betrakta som en liten avvikelse, förenlig med detaljplanens syfte. Det finns således inte förutsättningar att bevilja bygglov.

Överklagandet ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Petra Bergman, tekniska rådet Ewa André Holst (skiljaktig) samt hovrättsrådet Henrik Jonsson, referent.

Föredragande har varit Richard Bexelius.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

SKILJAKTIG MENING

Tekniska rådet Ewa Andrén Holst är skiljaktig och anför följande.

Syftet med planen är att möjliggöra bostadsbebyggelse i flerbostadshus. Av planbeskrivningen framgår att en mindre del av bostäderna föreslås uppföras i bullerutsatta lägen och att utformningsbestämmelsen v_1 är en åtgärd som vidtagits för att uppnå gällande riktvärden för buller. Av planbeskrivningen framgår däremot inte vilka faktiska bullernivåer som beräknats i samband med planläggningen och detaljplanen har heller inga planbestämmelser som anger att en viss bullernivå ska innehållas t.ex. vid fasad.

Riktvärdet vid detaljplanens tillkomst var som framgått att 55 dB(A) ekvivalentnivå vid fasad inte bör överskridas. Enligt den ändring som infördes i förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader den 1 juli 2017 framgår att buller från spårtrafik och vägar inte bör överskrida 60 dB(A) ljudnivå vid bostadsbyggnads fasad och att om 60 dB(A) vid fasad ändå överskrids så bör minst hälften av bostadsrummen i varje lägenhet vara orienterade mot en skyddad sida med högst 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå.

Sedan detaljplanen antogs har förhållandena på platsen ändrats. Den ingivna nya bullerutredningen visar att den ekvivalenta ljudnivån vid fasad mot Tunavägen inte överskrider 60 dB(A) varför något överskridande av förordningens riktvärde inte sker på den mest exponerade sidan. Med hänsyn till syftet med bestämmelsen v_1 , att förebygga olägenhet för människors hälsa, är det rimligt att tolka bestämmelsen utifrån förordningens nu gällande riktvärden. Analogt med prövningen i MÖD 2019:18 anser jag därför att avvikelserna från bestämmelsen kan godtas som liten och att den är förenlig med planens syfte. Länsstyrelsens och mark- och miljödomstolens beslut ska därför upphävas och bygglov beviljas.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2022-05-25
meddelad i
Nacka

Mål nr P 3119-22

PARTER

Klagande

Fastigheten Buskåker 1:5 AB

Motparter

1. Samhällsbyggnadsnämnden i Borlänge kommun
2. Bostadsrättsföreningen Frostbrunnsparken 1
3. UAN
4. JBJ
5. MBJ
6. TBJ
7. KRC
8. EED
9. PEN
10. ACE
11. FRE
12. MOE
13. TOE
14. EER
15. AFJ
16. AMG
17. AGR
18. SYG
19. ING
20. LEG
21. MAG
22. LÅH
23. ULL
24. MIJ
25. GÖJ
26. MJO
27. MLJ
28. ÅJO
29. SAK
30. GUK
31. KÅK

Dok.Id 759251

Postadress
Box 69
131 07 Nacka

Besöksadress
Sicklastråket 1

Telefon
08-561 656 30
E-post: mmd.nacka.avdelning3@dom.se
www.nackatingsratt.domstol.se

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

32. SUL
33. HÅL
34. PIL
35. PEL
36. HEL
37. JEL
38. LEL
39. ACM
40. THM
41. ELM
42. CAN
43. JON
44. KEN
45. KAN
46. ULN
47. GUO
48. GÖP
49. KJP
50. TAS
51. BIS
52. WIS
53. MAT
54. LUT
55. PET
56. AWI
57. ROW
58. INÖ
59. MOÖ

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Dalarnas läns beslut den 19 april 2022 i ärende nr 403-22488-2021,
se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av flerbostadshus på fastigheten XXX i Borlänge kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Fastigheten Buskåker 1:5 AB (bolaget) har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att bygglov ska beviljas. Till stöd för överklagandet har anförts att hastigheten på Tunavägen har sänkts sedan detaljplanens antogs och att byggnaderna nu klarar gällande bullerkrav. Bolaget har bifogat en kompletterande bullerutredning daterad den 27 april 2022.

DOMSKÄL

Som framgår av länsstyrelsens beslut omfattas hus A av planbestämmelsen v₁. Enligt den bestämmelsen ska bostadshus vara lamellhus, där minst hälften av bostadsrummen i varje lägenhet ska orienteras mot en ljuddämpad sida. Den ljuddämpade sidan är i detta fall den som är vänd mot sydväst. I likhet med länsstyrelsen konstaterar domstolen att ingen av lägenheterna i hus A har hälften av bostadsrummen mot den ljuddämpade sidan. Den bullerutredning som bolaget gett in med sitt överklagande visar inget annat. Det föreligger alltså en avvikelse från planbestämmelserna på det sätt länsstyrelsen funnit. Avvikelsen kan inte godtas som en liten sådan förenlig med detaljplanens syfte. Inte heller av annan anledning kan bygglov för den sökta åtgärden ges trots planavvikelsen. Länsstyrelsens beslut att upphäva beslutet om bygglov har således varit befogat och överklagandet ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 15 juni 2022. Prövningstillstånd krävs.

Magnus Hjort

Johan Andrade Hagland

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Magnus Hjort och tekniska rådet Johan Andrade Hagland. Föredragande har varit beredningsjuristen Maria Karlsson.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.